

Waar woonde Adriaan van den Ende nou echt?

Rob Kammelar

Voorzijde van het huis Geessink te Warnsveld. Aquarel door Hendrik Spies (1775-1841), circa 1834. (collectie Stedelijk Museum Zutphen)

In het gedegen artikel *'Adriaan van den Ende (1768-1846) Een modelambtenaar uit de Bataafs-Franse tijd'*, dat in de vorige aflevering van ons tijdschrift verscheen, vermeldt auteur Willem Frijhoff dat Van den Ende zich na zijn pensionering vestigde 'op huize Geessink te Warnsveld, aan de weg naar Lochem'. De redactie meende deze vermelding te kunnen ondersteunen met een foto uit 1954 van de boerderij Geessink in Warnsveld. En dat bleek minder gedegen. In ieder geval leverde ons dat een ingezonden brief op van de heer Jan Harenberg, die wij hiernaast integraal afdrukken.

Zutphen, 26 mei 2014

Geachte redactie,
Betreft: Artikel *Adriaan van den Ende*,
pag. 2014/2 30

Op pagina 44 wordt boerderij Geessink afgebeeld met daaronder de vermelding dat A.v.d. Ende hier na zijn pensionering woonde. Dit nu is onjuist. Hij woonde en overleed in 1846 op het aan zijn echtgenote toebehorende buitenplaatsje Geessink in Warken, waarvan een afbeelding hierbij gaat. De originele afbeelding berust in de verzameling van het museum te Zutphen. In 1856 werd het

De boerderij Geessink in de buurtschap Warken bij Warnsveld anno 2014. (foto: auteur)

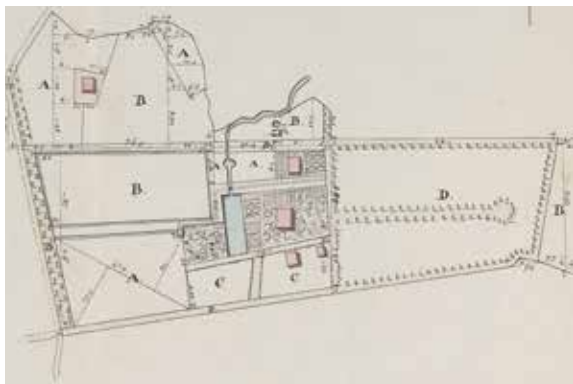
huis gekocht door de Zutphense metselaar Harmanus Revelman, die het nog hetzelfde jaar sloopte en voor de huisplaats de huidige boerderij bouwde. Van den Ende kan deze boerderij dus nooit bewoond hebben. Dit moest mij toch even van het hart.

Met vriendelijk groet,

w.g. Jan Harenberg

Dat is duidelijk. Van den Ende woonde dus *niet* op de bij het artikel afgebeelde boerderij, maar in een inmiddels al lang verdwenen landhuis, dat dicht bij de boerderij moet hebben gestaan. Maar waar dan precies? Harenberg schrijft dat de boerderij ‘voor de huisplaats’ werd gebouwd. Maar wat is *voor* in dit verband? Is dat richting noorden, oosten, zuiden of westen? En hoe ver ervanaf dan? Ik besloot maar eens op onderzoek uit te gaan.

De boerderij Geessink bestaat nog steeds. Ze ligt aan de Geesinkweg nr.7. Komende vanuit Warnsveld takt de Geesinkweg vlak na de rotonde bij de Warnsveldse begraafplaats naar links af van de Vordenseweg, maakt een wijde boog door de buurtschap Warken en komt bij het wokrestaurant Maxis weer uit op de Vordenseweg. De boerderij Geessink staat onge-

Plattegrond van het Geessink omstreeks 1810. Het noorden is boven. (collectie Regionaal Archief Zutphen)

veer halverwege dit traject aan de noordzijde van de weg, met haar achterzijde naar de weg gekeerd. Boven de staldeur is het jaartal 1856 nog goed te zien. Kijkend in noordelijke richting kun je vanaf hier op enkele honderden meters afstand het verkeer over de Lochemseweg zien rijden.

Vanaf de Geesinkweg is er niets meer te zien dat herinnert aan het buitenplaatsje dat hier gelegen heeft. Toch is vrij aardig bekend hoe dit er uit heeft gezien. In het Maatboek 1807-1811 van Warnsveld staat een plattegrond van Het Geessink afgebeeld. Daarop is te zien dat het centraal gelegen landhuis is omgeven door sier- en moestuinen, boomgaarden, een waterpartij en parkachtige bospartijen met wandellanen. Het Geessink is dan groot 14 *morgen* en 147 (vierkante) *roeden*, dat is ruim 12 ha. Deze plattegrond staat ook afgebeeld in het boek *Warnsveld. Historische wandeling door het dorp en zijn buitengebieden*³, dat daarnaast interessante informatie over de bewonings- en eigendoms geschiedenis van Het Geessink geeft.

Door achtereenvolgende verkoop van percelen bleef van het oorspronkelijke buiten niets meer over. Ruilverkavelingen en ontginningen hebben het landschap ter plaatse in-

grijpend veranderd. De bomen zijn verdwenen. Volgens Jan Harenberg zou er bij de boerderij nog één boom staan die tot de oorspronkelijke buitenplaats heeft behoord.⁴ Van de laan die langs de zuidzijde van het buitenplaatsje liep, lijkt een gedeelte opgenomen in de Geesinkweg, die pas in 1965 zijn huidige vorm kreeg.⁵

Op de kadastrale kaart uit 1832 ziet het landgoed er nog grotendeels hetzelfde uit als in het Maatboek 1807/1811. Als eigenaar/vruchtgebruiker staat dan vermeld Jacob Johan Schluiter, notaris te Zutphen.⁶ Behalve het landhuis (perceelnr. 500) staan er nog twee kleinere huizen (perceel-nrs. 492 en 506) en een schuur (perceel-nr. 505) op het terrein.

Er bestaan geen kaarten waarop het oorspronkelijke landhuis en de later gebouwde boerderij samen zijn ingetekend. Gelukkig beschikt het Regionaal Archief Zutphen ook nog over een kadastrale kaart uit 1925.⁷ Door beide kaarten over elkaar te leggen, blijkt duidelijk de positie van de boerderij ten opzichte van het eerdere landhuis.⁸ De plek van de boerderij lijkt niet toevallig gekozen. Ze is precies gebouwd op de plaats van perceelnr. 506, een van de twee kleinere huizen.

Wie in het vervolg, staande bij boerderij Geesink naar het noorden kijkt, in de richting van de Lochemseweg, kan nu dus weten dat ongeveer vijftig meter verderop het oorspronkelijke landhuis Geessink stond, waar Adriaan van den Ende zijn laatste jaren doorbracht. ●

De kadastrale kaarten van 1832 (zwarte lijnen) en van 1925 (blauwe lijnen) over elkaar gelegd. De huidige boerderij Geessink ligt precies op de plek waar eerder het bijgebouw (perceel 506) stond. De boerderij links daarvan is Geesinkweg no. 5 en heet Nieuw Geessink. (collectie Regionaal Archief Zutphen)

Noten

- 1 De schrijfwijze verschilt nogal door de jaren heen; Geessinck, Geessink, Geesink, Gesink komen allemaal voor. Hier wordt steeds *Geessink* gebruikt, behalve in de officieel vastgelegde naam Geesinkweg.
- 2 Regionaal Archief Zutphen (RAZ), archiefnr. 3001 (Gemeente Warnsveld 1811-1936), inv.nr. 801: Maatboek der landerijen in Warnsveld 1807-1811 (ook online te raadplegen op de website van het RAZ).
- 3 J.W. van Petersen & J. Harenberg, *WARNSVELD. Historische wandeling door het dorp en zijn buitengebieden*, Zutphen 1987.
- 4 Persoonlijke mededeling.
- 5 A.K. Kisman, *Wat straatnamen vertellen – WARNSVELD*, Warnsveld 2004.
- 6 Kadastrale Atlas Gelderland 1832, hierin Gemeente Warnsveld, sectie A, blad 3 (heruitgave 2000).
- 7 RAZ, archiefnr. 3025 (kadaster Warnsveld), inv.nr. 26.
- 8 Met dank aan Mirjam van Velzen-Barendsen (RAZ).